

ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Андрейко Л.В., к.філол.н., доц.

*ДВНЗ “Українська академія банківської справи Національного
банку України”*

lagrek@yandex.ru

Серед передових методів у сучасному навчальному процесі вивчення англійської мови, велику увагу приділяють інтерактивним методам, оснований на особистісно орієнтованому підході до студента, спрямованим на розвиток не лише творчого потенціалу того, хто навчається, але й на вміння мислити та швидко реагувати, покращуючи комунікаційні навички.

Слово «інтерактив» (пер. з англійської “inter” – взаємний, “act” – діяти) означає взаємодіяти. «Інтерактивне навчання» можна визначити як взаємодію викладача та студента в процесі спілкування та навчання з метою вирішення лінгвістичних та комунікативних завдань. Інтерактивна діяльність включає організацію та розвиток діалогічного мовлення, спрямованих на взаємодію, взаєморозуміння, вирішення проблем, важливих для кожного із учасників навчального процесу.

В системі інтерактивного навчання виділяють такі основні принципи методики співробітництва: позитивна взаємозалежність – група досягає успіху за умови гарного виконання завдань кожним студентом; індивідуальна відповідальність – працюючи в групі, кожен студент виконує своє завдання, відмінне від інших; однакова участь – кожному студенту надається однаковий за обсягом час для ведення бесіди або завершення завдання; одночасна взаємодія – коли всі студенти залучені до роботи.

В умовах обмеженості календарних годин найбільш ефективними з точки зору засвоєння мовного матеріалу та зацікавленості студентів у процес навчання на неспеціальних (немовних) факультетах є проєктний метод, метод “мозкової атаки”, метод Case Study та метод ділових рольових ігор.

Метод проектів був запропонований американським педагогом У. Кілпатріком на початку ХХ сторіччя. Головною метою цього методу було надання студентам можливості для самостійного отримання знань в процесі вирішення практичних завдань та проблем, які спонукали до пошуку необхідної інформації у різних наукових джерелах.

Перевагами методу проектів є:

- розвиток навичок самоосвіти і самоконтролю;
- розвиток навичок групової діяльності;
- підвищення інформаційної культури – розвиток навичок пошуку, збору, презентації інформації;
- підвищення мотивації;
- розвиток творчих здібностей;
- інтеграція різних предметів.

До недоліків проектної діяльності можна віднести:

- проблему суб'єктивної оцінки творчої роботи;
- технічні накладки, які можуть вплинути як на процес роботи, так і на кінцевий результат [2, с. 18].

Незважаючи на деякі недоліки, проектна робота якнайкраще вписується в компетентнісний підхід, який включає в себе розвиток у студентів трьох компонентів:

- уміння працювати з різними джерелами інформації;
- уміння працювати в групі;
- уміння працювати самостійно.

Метод «мозкової атаки» (“мозкового штурму”, “брейнстормінгу”, “віднесеної оцінки”) застосовується тоді, коли перед колективом стоїть проблема пошуку нових рішень, нових походів до ситуації. “Мозкова атака” дозволяє істотно збільшити ефективність генерування нових ідей у великій аудиторії (20-60 осіб). Основне її завдання полягає в тому, щоб за невеликий проміжок часу відшукати ряд рішень однієї проблеми.

Метод “мозкового штурму” заохочує студентів пропонувати нові й оригінальні ідеї завдяки забороні на критичні зауваження з боку викладача чи інших членів групи на стадії генерації ідей. На цій стадії увага концентрується тільки на кількості ідей, а не на якості. Після стадії первинної генерації, запропоновані

студентами ідеї можна згрупувати, оцінити, відкласти для подальшого вивчення та відібрати ті ідеї, які здаються найбільш ефективними для розв'язання конкретної задачі.

Метод “мозкового штурму” має свої переваги і недоліки. Зокрема, не всі ідеї, запропоновані студентами, виявляються успішними, що є нестимулюючим фактором. Однак, їх необхідно не відкидати в процесі навчання, а застосувати у контексті розв'язання інших проблемних ситуацій.

Метод Case study полягає у використанні конкретних випадків (ситуацій, історій, текстів, яких називаються «кейсом») для спільного аналізу, обговорення або вироблення рішень студентами з певного розділу навчання дисципліни.

Робота над проблемною ситуацією відбувається в групах студентів, і її можна умовно розділити на наступні фази:

- аналіз представленого матеріалу, формулювання проблеми;
- пошук і збір додаткової інформації (у разі необхідності);
- обговорення різних варіантів вирішення проблеми;
- вибір кращого варіанту рішення на основі порівняння всіх запропонованих варіантів;
- презентація та захист рішення [1, с. 177].

Цінність кейс-методу: він одночасно відображає не тільки практичну проблему, а й актуалізує певний комплекс знань, який необхідно засвоїти при вирішенні цієї проблеми, а також вдало об'єднує навчальну, аналітичну і виховну діяльність, що безумовно є діяльним і ефективним в реалізації сучасних завдань системи освіти.

Метод рольової гри. У ході рольової гри студенти неспеціальних факультетів змушені вирішувати різноманітні проблемні ситуації, які сприяють використанню іноземної мови не лише для повсякденного спілкування, а також для вирішення професійних завдань. Забезпечуючи формування відповідних видів мовленнєвої діяльності, вони допомагають реалізувати основну функцію вивчення іноземної мови у ВНЗ – формування у студентів професійної комунікативної компетенції.

Безперечна перевага даних інтерактивних методів навчання перед іншими полягає в тому, що вони потребують активності з

боку кожного учасника заняття, знімають емоціональні й комунікативні бар'єри, сприяють набуттю й формуванню у слухачів не тільки професійних, але й певних особистісних якостей: зібраності, старанності ініціативності, креативності, комунікативності тощо.

Наведені характеристики зазначених інтерактивних методів дозволяють стверджувати, що їх використання в організації навчального мовного процесу на неспеціальних факультетах ВНЗ є вагомим чинником підвищення якості професійної та комунікативної підготовки студентів як майбутніх фахівців.

Література:

1. Лутай Н.В., Бесараб Т.П. Метод case study у навчанні іноземної мови / Н.В. Лутай, Т.П. Бесараб //Наукові записки. Серія «Філологічна». – Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія». – Вип. 37. – 2013. – С. 177-179.

2. Олійник І.П. Використання методу проєктів на уроках англійської мови як один із шляхів формування комунікативної компетентності учня / І.П. Олійник. – Котовськ : Котовськ, 2012. – 21 с.

Електронні засоби та дистанційні технології для навчання протягом життя : тези доповідей X Міжнародної науково-методичної конференції, м. Суми, 13–14 листопада 2014 р. – Суми : Сумський державний університет, 2014. – С. 89-92.